

HAGGAI

W ten Haaf

Lees Ezra 3:1-13

Haggai 1:1

Er is in het hart van velen van ons een geweldig pessimisme en moedeloosheid over de omstandigheden in ons land, volk en niet in de laatste plaats, hoop ik ten minste, over de toestand van de Kerk van Christus in ons land.

Wij weten allemaal dat er in veel opzichten genoeg reden voor dergelijke gevoelens is. Tenminste als we met onze menselijke ogen kijken. Uit het Woord van God is het duidelijk genoeg dat wij het goed perspectief alleen kunnen krijgen wanneer we door geloofsogen naar alles kijken. Wanneer wij dan onze omstandigheden vergelijken met iets van dat wat het volk van onze HERE door de eeuwen beleefd heeft, dan ontvangen wij ook weer meer perspectief.

In het tekstgedeelte zien we dat gemengde blijdschap gelovige dankbaarheid laat wegwijnen en verlamdend op geloofswerk inwerkt.

70 jaar lang lag Jeruzalem, de stad van God waarover zo veel Psalmen jubelden het, in puin. De jakhals en wilde dieren hadden daar hun huis gemaakt.

70 jaar lang hebben de Joden als volk van God in bitter ballingschap in Babel tranen van heimwee en hartzeer gestort. Eerst na zo vele lange jaren was Gods toorn zo verminderd dat het volk terug kon keren naar het Beloofde Land. Wij lezen over de terugkomst in het boek Ezra. Koning Kores gaf bevel dat de Joden terug mochten gaan naar Jeruzalem en Juda en dat de inwoners van Babylon de Joden moesten geven: "het nodige zilver, goud, gebruiksgoed en vee samen met een vrijwillige gave voor de tempel van God in Jeruzalem". Maar lang niet alle Joden in Babylon hadden zin om van deze gelegenheid te gebruik te maken. Velen hadden zich daar in den vreemde al zó thuis gevoelde maak dat zij helemaal geen begeerte hadden het om in de dichtgegroeide puinhoop van Jeruzalem te gaan werken. Slechts een beetje meer dan 42 000 mensen ontvingen van God het voornemen om de lange moeizame reis van 1 450 km te beginnen. Zij kregen van koning Kores ook al het tempelgereedschap en goed terug dat door Nebukadnesar meegenomen en in de tempel van zijn afgod bewaar was (vgl. Dan.1:2).

De leiders van de groep waren Zerrubbabel en Jozua Zerubabel was een

afstammeling van koning David en als gouverneur aangesteld. Jozua was de hogepriester. Zo is het duidelijk dat God dwarsdoor de ellende van de ballingschap toch de oude ambtelijke lijn vasthield: David en Aäron worden nog altijd vertegenwoordigd – deze band moet blijven bestaan tot de grote Zoon van David geboren kon worden en de nakomeling van Aäron in Johannes de Doper de weg voor de Messias kan banen.

De begeesterde ballingen zijn onmiddellijk in Jeruzalem aan het werk gegaan. Welk werk! Wat is toch van de schoonste van alle steden overgebleven? De trotse muren waren een chaotische hoop puin, de poorten verkoold hout, de tempel een hoop zwartgeblakerde stenen, rommel en as: de straten onbegaanbaar en dicht geroeid met onkruid en struiken. Toch is gewillig met het grote werk begonnen en heeft iedereen naar vermogen gewerkt en gegeven: geld, goed en arbeid. Er werd zelfs voedsel, drank en olie aan de Sidoniërs en Tyriërs betaald om cederhout van de Libanonberge te brengen.

Op de eerste dag van de zevende maand van het jaar 536 voor Christus hadden de Joden genoeg puin en bosjes verwijderd zodat het brandofferaltaar opgericht kon worden en de dagelijkse offers aan de HERE gegeven konden worden. Het eerste symbool van de eredienst aan God. Ezra meldt specifiek dat de brandoffers gebracht werden “zoals voorgeschreven in de wet van Mozes”(3:2) en dat de feesten ook volgens deze wet gevierd werden. Het Woord van God heeft hen ná al die jaren weer geleerd hoe de HERE ook in de eredienst te dienen. Voor ons geldt hetzelfde. Wij mogen net als de Joden de eredienst niet inkleden volgens onze eigen smaak en grillen, het Woord leert ons hoe wij moeten optreden.

In de tweede maand van het volgende jaar werden de fundamenten van de tempel gelegd. Een geweldig blijde gebeurtenis met de blijde vreugdevolle dankpsalmen. De priesters stonden er in hun bijzondere ambtsdracht en bliezen de trompetten, de Levieten schudden de cimbalen en al de gelovigen jubelden blij. Er zou nu weer een tempel zijn die in het algemeen zo groot als de tempel van Salomo zou zijn. Het huis waarin de HERE zichtbaar bij zijn volk zou wonen. Maar laat ons zien hoe het op die dag toeging:

Tussen het grauwgrijze en zwartgeblakerde puin van de verwoeste stad waartussen de lentebloemen en uitbottende struiken een kleurenweelde vertonen, is een grote menigte van ruim veertigduizend mensen samengekomen. Voor hen is een groot open gekapt en schoongemaakt stuk grond van zo 'n 50 bij 150m en in het midden ervan liggen de fundamentstenen van de tempel 30m lang en 10m breed.

De verzamelde menigte mensen is ook nogal kleurig, al is aan de kleren te zien dat het moeilijke tijden zijn waarin geld heel schaars is. Een grote groep van de mannen is in witte kleren gekleed, dat zijn de priesters waarvan 4289 uit de ballingschap teruggekeerd zijn. Dit tiende deel van het hele volk zet plotseling hun trompetten aan

de mond en blazen er uit alle macht op. Ondertussen hebben de Levieten, waarvan er 74 teruggekomen zijn, hun deel bijgedragen door de twee ronde kommen van metaal tegen elkaar te slaan.

Het volk zingt, afgewisseld met groot gejuich dat van veraf hoorbaar is. Zó blij en dankbaar is het hele volk tegenover de HERE. Het is een zichtbaar bewijs van de genade en goedheid van de HERE dat de tempel weer hersteld kan worden. Nu wordt het volk weer hersteld als volk van God, de HERE is teruggekeerd naar zijn volk.

Maar de feestelijke atmosfeer werd onverwacht gedempt door het hartverscheurende gehuil en geklaag van de oude mannen die de oude tempel in al zijn pracht en schoonheid nog gekend hadden. Hun tranen was geen uiting van berouw over al de zonde en afgoderij die de vernietiging van de tempel van Salomo veroorzaakt hadden. Zij treurden slechts over het verlies van uiterlijke pracht en praal. In de uiterst moeilijke economische omstandigheden was er geen hoop dat de tempel weer zo prachtig herbouwd zou worden, ondanks de milde staatssubsidie. Zij hadden er enkel van vergeten dat de aanwezigheid van God en al zijn genade en zegen net zo goed in de nieuwe als in de oude tempel beleefd kon worden. De HERE is toch onmeetbaar groter dan zijn huis. Om nu zo'n openlijke vertoning van rouw te leveren was niet goed en bepaald niet goed voor de moraal van het volk als geheel. Later hielp deze houding mee dat de uiterlijke moeilijkheden die kwamen groter geacht werden dan de eer van de HERE.

Op het ogenblik is daar echter nog niets van te zien. Het gejuich van het volk overstemt het gehuil en de kermende klaagzangen.

Wanneer wij dit vandaag lezen, komt de vraag of in óns leven en vooral in het kerkelijke leven onze houding goed en tot eer van God is? Wordt er niet teveel gekeken naar het verleden en de vroegere tijd ook niet, veel beter en mooier voorgesteld dan ze in werkelijkheid waren? Aan kritiek die afbreekt en verlamt is er dikwijls geen gebrek. Zolang die zou gaan over het geestelijke leven en de eerlijke bedoeling zou wezen om God erdoor te eren en de naaste te zegenen, kon het misschien nog verdragen worden. Het probleem is echter dat ze gewoonlijk over de uiterlijke dingen gaat. Dan is het geen verschil van mening of van smaak, maar dan is het eenvoudig zonde.

Vijftien jaar na de fundamentlegging van de nieuwe tempel riep de HERE Haggai om als profeet op te treden. Een half jaar later riep de HERE nog een profeet geroep nl. Zacharia.

Al waren de vijftien jaar die voorbijgegaan waren veelbewogen genoeg, ze veroorzaakten geen opbloei van het geestelijke leven van het volk van God. Het volk was dankbaar om weer terug te zijn in hun aardse vaderland en leefden alsof er voor altijd op deze aarde gebleven zal worden. Ondanks economische problemen en veel onmin en zelfs vijandschap tussen de oud-bannelingen en de inwoners van het land,

woonden zij er goed.

Dat kon niet van de woonplaats van de HERE gezegd worden. Nadat de fundering van de tempel feestelijk gelegd was, ging het volk naar zijn woonplaats terug. Men kon toch niet van huizen spreken want dat zou teveel eer voor de eenvoudige verblijfplaatsen zijn. Daarom werden al het geld en krachten gebruikt om goede en mooie huisvesting te krijgen. Ondertussen zijn de nodige offers op de tempelgrond gebracht. God werd daarom niet vergeten! Maar het onkruid en struikgewas liet de funderingsstenen snel dichtgroeien.

Natuurlijk waren er vele redenen voor deze vertraagde actie! Zelfs nogal goede redenen die als verzachtende omstandigheden beschouwd kunnen worden. De profeten van ouds profeteerden dan dat na de ballingschap een heerlijke toekomst voor het volk zou aanbreken. Van deze Messiaanse toekomst was er echter nog bitter weinig te zien. De toekomstverwachting had geen bruisende activiteit in het heden opgeleverd – is dat in onze tijd veel beter??

De HERE had aan Haggai opdracht gegeven om allereerst met de leiders te spreken. Zij hadden toch als de verantwoordelijken toegelaten dat er geen daadwerkelijke pogingen aangewend waren om de herbouw te voltooien. Zerubbabel was door de Perzen aangesteld als burgerlijke en militaire gouverneur over Juda. Hij was een afstammeling van David!. Jozua was de hogepriester! Zo zien we dat God dwarsdoor de ballingschap de ambtelijke lijn van David en Aäron vastgehouden heeft. De twee leiders worden aangesproken over de verkeerde weg die in “kerk en politiek” gevolgd werd.

Het is opvallend dat de profeet niet zijn eigen ideeën verkondigt. Natuurlijk had hij het volste recht om in persoonlijke gesprekken en in het openbaar te getuigen tegen zonden die hij gezien had. Hetzelfde geldt ons vandaag. Wanneer enige gelovige op grond van het Woord tegen zonde wil getuigen, dan heeft hij het recht en de plicht om dat te doen – zolang daarin ook de Schriftuurlijke weg gevolgd wordt. Haggai spreekt echter als de speciale afgezant van dé God die veel groter dan hijzelf of de leiders van Juda zijn. De trouwe Verbondsgod die de Almachtige is. Hij is niet alleen de God van Israël, die nu tot een heel klein en zwak volkje vernederd is, maar is ook de HERE van de legerscharen, Heerser van letterlijk alles wat bestaat.

Het is opvallend dat in de betrokken tijd de profeten zo veel nadruk op de almacht van God geplaatst hebben – Haggai noemt de HERE 13 keer HERE van de legerscharen en Zacharia bijna 40 keer! Juist in de tijd van onderwerping aan heidense overheersers was het nodig en troostvol om het goede perspectief te behouden. De Almachtige regeert en Hij gaf de terugkeer en Hij zal ook de toekomst geven. Denken we in onze bepaalde omstandigheden ooit genoeg aan de almacht van de HERE Here wat ons land, volk en eigen leven betreft?

Haggai 1: 2 - 6

Het lijkt alsof er vandaag in ieders portemonnee een gat zit. Zodra ons geld erin zat het en wij in 'n winkel waren, is dat geld weg. Alles is schrikwekkend duur en het lijkt niet dat er een einde aan komt. Maar het opvallende is dat dit niets nieuws is. Salomo zei in zijn Godegeven wijsheid reeds eeuwen geleden dat er wat de belangrijke dingen van het leven betreft niet nieuws onder de zon is. Uit onze tekstverzen is het ook al weer duidelijk. De profeet zegt in vs. 6 o.a., u bent als een dagloner die zijn loon in een kapotte beurs steekt. Waarom was het toen zo? We hebben bij vs. 1 al gezien dat de HERE zijn volk uit de gevangenis van Babel verlost heeft. Onmiddellijk na de terugkeer werd het altaar weer in gebruik genomen met grote feestelijkheid werd de fundering van de tempel gelegd. Maar daar is het bij gebleven. Het onkruid heeft de fundamentstenen al snel weer overwoekerd – 15 jaar lang werd niets weer aan het Huis van de HERE gedaan. Het bevel van de HERE werd eenvoudig aan de kant geschoven.

Het volk kende de HERE als de Almachtige. Hoe is het dan mogelijk dat Zijn bevel over de tempelbouw niet gehoorzaamd werd. De toekomst van Israël en al de door God beloofde zegeningen kunnen en zullen toch alleen door deze HERE van de legerscharen gegeven worden.

De sonde van de leiders en het volk leren ons weer onze roeping van voorbeden voor allen die hoge posities bekleden. Zij die van God de opdracht ontvangen hebben om het land of de Kerk te regeren, moeten door ons in onze gebeden gedragen worden en aangespoord worden om dit naar het beste van hun vermogen tot eer van God en tot zegenrijk heil van de naaste te doen.

Natuurlijk waren er genoeg excuses uitgedacht om de ongehoorzaamheid mee goed te praten. De HERE kent al deze excuses, net zoals Hij die van ons kent. De sonde van het volk was weer de oeroude sonde van ondankbaarheid. Er kan maar net gedacht worden aan de woestijnreis nadat de HERE zijn volk uit het slavenhuis in Egypte bevrijd had. Zelfs Mozes die met een jobsgeduld begenadigd was kon het verschillende keren niet uithouden – het volk was grenzeloos ondankbaar. Daarom was er geen excuus voor de HERE aanvaardbaar.

Dit is duidelijk te zien in de manier waarop de profeet de leiders moet toespreken. Letterlijk staat er: “dit volk zegt: de tijd is nog niet gekomen, de tijd dat het huis van de HERE herbouw moet worden..” Deze excuses zijn voortdurend herhaald. Uit het woordgebruik komen we de typische gejaagdheid en de verwarde redenering achter – iets wat gewoonlijk ook met onze eigen zwakke excuusjes gepaard gaat.

In onze eigen ogen en vooral natuurlijk in de ogen van het volk waren de excuses met hun politieke, economische en zelfs godsdienstige redenen, heel goed. Maar God kent het hart en weet dat deze uiterlijke omstandigheden slechts een dekmantel zijn om éérfst zélf van het goede van het leven te genieten en God een tweede plaats te laten innemen.

De HERE heeft nu door zijn profeet met het volk gepraat en hen gevraagd of het in

deze werkelijk moeilijke tijden dan wel goed is om allerlei grote idealen te koesteren over eigen luxe huizen, terwijl het huis van de HERE veronachtzaamd wordt? Dit is wat zo mooi is in de Bijbel, niets wordt mooier gemaakt dan het in de werkelijkheid is. De tijden zijn ontzettend moeilijk en de profeet ontkent het niet maar geeft het goede perspectief. Het volk en zij leiders zijn er van overtuigd dat het de verkeerde tijd is om de tempel te bouwen. De HERE laat echter horen dát het een slechte en moeilijke tijd is – te slecht om een eigen mooi luxe huis te plannen en te bouwen.

Wij moeten natuurlijk het tekstverband hier ook weer goed vasthouden. De HERE onze God verbiedt ons vandaag niet om in mooi gebouwde en ingerichte huizen te wonen, zolang we het goede perspectief behouden. Wat het zwaarste is, moet het zwaarste wegen. Wanneer wij zelfzuchtig alles wat wij uit de hand van de HERE ontvangen, net voor onszelf gebruiken en de dienst van de HERE schade laten lijden, dan is dat zonde. Zo'n levenshouding is eigenlijk diefstal en het toppunt van ondankbaarheid. Het is deze houding die de HERE in de tijd van Haggai niet ongestraft liet blijven. Zou het te veel zijn om te betogen dat hetzelfde ook met ons in onze tijd gebeurt?

Wij zijn zo veel rijker wat de geloofskennis betreft dan de gelovige van de oude bedeling. Toch is er ook onder ons dikwijls zo'n gebrek aan warmte, ijver en inspanning voor de dienst van de HERE. Onze zonde is nog erger wanneer wij eraan denken dat het nu over de geestelijke tempel van God gaat. God beveelt ons niet om hout, steen en cement te verzamelen. Wij moeten een hemelse tempel bouwen, een tempel waarin de Drie-enige God met hart en ziel gediend wordt.

Zo zien we dat de profeet niet alleen met de mensen van zijn eigen tijd sprak, maar ook dat door het besluit van God bepaald werd dat wij het vandaag ook moeten horen. Zo wordt onze ondankbaarheid en onverschillige kilte bestraft.

Wij hebben een heerlijke roeping ontvangen om bouwers van de geestelijke tempel te mogen zijn. Daarom is het gebed op zijn plaats dat wij God vragen om ons door het werk van zijn Heilige Geest de lust en kracht te geven om de gaven en bekwaamheden die Hij ieder van ons gegeven heeft zo te gebruiken dat zijn heilige Naam daardoor verheerlijkt mag worden. Laat ieder van ons zich dan als een geestelijk offer aan onze getrouwe God opofferen.

Maar de profeet komt ook naar ons met een oproep om gelovig naar de werkelijkheid te kijken. De liefde van de HERE is en blijft een onbegrijpelijk groot wonder. Hij ziet hoe wij voortdurend zondigen en Hem niet de verschuldigde eer en eerbied geven. Toch roept Hij ons keer op keer weer op tot bekering en geeft Hij ons perspectief op het leven met of zonder Hem. Hij zorgt als een liefdevolle Vader voor zijn Kerk. Daarom spoor Hij ons aan om Hem te gehoorzamen. De woorden die de Heilige Geest door Haggai liet opschrijven zijn dan ook voor ons nog altijd actueel. Voor wij met allerlei "oplossingen" over ónze problemen komen moeten we eerst kijken wat mogelijk de diepste oorzaken kunnen zijn. Wij belijden toch dat onze levens in de hand van de HERE zijn. Dat er werkelijk niets met ons gebeurt zonder de wil van onze hemelse Vader (vgl. HC. zondag 10)!

De HERE zegt nu door zijn profeet hetzelfde tegen zijn volk. Zij moeten zich rekenschap geven van de dingen die de laatste jaren met hen gebeurd zijn. Met het geloofsoog moet gekeken worden naar de werkelijkheden en harde feiten van het leven. Maar dat is niet alles. Tegelijk moet verder gekeken worden. Van de aardse werkelijkheden moet op gekeken worden naar Hem die de werkelijkheid maakt! Het werk van God in het dagelijkse leven moet de volle aandacht krijgen.

Wanneer naar de werkelijkheid van die dagen gekeken wordt, was er bitter weinig om enthousiast over te kunnen worden. De HERE Zelf laat nu horen hoe slecht het met het volk ging op de weg die zij gekozen hadden om ná de terugkeer te volgen – in het oorspronkelijke Hebreeuws staat dat het volk acht moet slaan op hun wegen. Een weg gaat in een bepaalde richting en wanneer die koers ingeslagen wordt belandt de mens in een bepaalde situatie. De HERE toont nu met veelzeggende beschrijvende beelden hoe slecht de situatie is waarin het volk nu verkeert.

Met grote moeite zijn de landen die zo vele jaren verwaarloosd zijn weer ontbost en voorbereid om het zaaigran te kunnen ontvangen. Het zaad was duur, de voorbereiding was moeizaam en kostbaar, het werk werd toch volgehouden. Maar het resultaat? Er werd elk seizoen veel gezaaid maar keer op keer weinig geoogst. Toch leek het nog alsof dat wat ingezameld werd, genoeg is om van te leven. Groot moet de teleurstelling zijn dat de kwantiteit voedsel en wijn zo zwak van kwaliteit waren dat het voedsel geen voedingskracht en de wijn geen “schopkracht” bezaten. Op het werk en het resultaat ervan rustte er geen zegen. Hetzelfde raakte zelfs de kleren van de mensen. Mogelijk konden geen goede kleren gemaakt worden omdat de wol van de schapen van zo'n zwak gehalte was en konden er door de zwakke inkomsten niet genoeg kleren gekocht worden, daarboven kon vanwege de zwakke kwaliteit van het voedsel de kleren de koude niet uit het lichaam verbannen.

Behalve al deze grote problemen was geld ook niets waard. Prachtig beschrijvend horen we dat alles zo onmogelijk duur is dat het met het volk gaat zoals met een dagloner die zijn geld in een kapotte portemonnee steekt. Interessant is dat het de eerste keer is dat in de Bijbel van beursje melding gemaakt wordt. Deze beurzen zijn van leer gemaakt en daarin werden de grove zilverstukken bewaard die als betaalmiddel gebruikt werden. De scherpe kanten van de zilverbrokstukjes hebben natuurlijk gemakkelijk gaten in de beursjes gestoken waardoor de inhoud verloren raakte.

In opdracht van de HERE wijst de profeet zijn volk erop dat in al deze ellende niets anders dan de straffende Hand van de HERE gezien moet worden. Er rust een Goddelijke vloek op het land en zijn bewoners. De oorzaak daarvan ligt bij niemand anders dan bij het volk zelf.

Dit alles plaatst ons vandaag voor een probleem. Wanneer wij met een open gemoed om ons heen kijken dan zien we dat de omstandigheden vandaag in vele opzichten schrikwekkend veel overeenstemmen met die, die in Haggai's tijd bestonden. Betekent dit nu dat wij ook zuchten en steunen onder de vloek van God over ons en ons land en zijn volk? Wanneer we zo zouden redeneren dan lossen we het probleem

op de makkelijkste manier op máár dat is niet de goede manier. Wij mogen geen is-gelijk-aan-teken zetten tussen Bijbels gebeuren en dat wat later of in onze tijd gebeurt. Alles wat wij in de Bijbelse geschiedenissen lezen moeten we altijd in het bepaalde verband bekijken en dan ook het verband met de komst van Jezus Christus proberen na te gaan.

Betekent het dan dat wij niets uit het Woord leren over onze omstandigheden? O nee, wij leren juist uit het Woord en daarom ook uit onze belijdenisgeschriften dat alle moeite uit Gods Hand over ons komt om ons te beproeven. Wij worden erdoor opgeroepen om onszelf te onderzoeken, om na te gaan of er reden zou zijn dat het oordeel van God op ons kan rusten. Alleen wanneer er een heel duidelijk verband is tussen een bepaalde zonde en de gevolgen zouden ons het kunnen proberen te wagen om van een Goddelijke straf -op -het -zondige -leven te praten. Hier is en blijft de allergrootste voorzichtigheid en bescheidenheid het wachtwoord. Wie ben ik om te beweren wat de oorzaak van iemands aids of enige geslachtsziekte is? Kan ik beweren dat iemands leverkanker een duidelijk verband tussen de zonde van chronisch overmatig drankmisbruik en Gods straf aantoonst? Natuurlijk niet behalve als ik volkomen zeker weet dat dit het geval was maar dan heb ik nog niet het recht om in Gods rechterstoel te gaan zitten. Ik heb meer dan genoeg werk om naar mijzelf te staan kijken voor de spiegel van het Woord Wij moeten dus altijd uiterst voorzichtig zijn om te beweren: dit of dat is de straf van de HERE – leert Paulus ons niet dat wij niet moeten veroordelen zodat wij niet zelf onder het oordeel komen? Wanneer wij enige ramp gelovig willen bespreken moeten wij het werk van de HERE daarin zien maar gewoonlijk mogen wij dan niet verder gaan dan om te zeggen dat de trouwe Verbondsgod zijn doel is om ons te beproeven.

Haggai 1:7-12

Het geduld van de HERE onze God is werkelijk Goddelijk geduld. Hij wordt niet moe om de gelovigen op te roepen tot bekering en berouw. Weer zegt Hij door Haggai dat het volk ter harte moet nemen wat met hen gebeurd is. Maar deze keer noemt de HERE Zichzelf de Almachtige. Al lijkt het alsof de moeiten en onnoemlijke ellende te veel is om te kunnen verdragen, de Almachtige is onmeetbaar groter en machtiger dan dit alles. Niets gebeurt zonder zijn wil. Hij heeft het vermogen om alles in een ogenblik volkomen te veranderen.

Het volk moet goed opletten dat het op de verkeerde weg is en heel goed kijkt naar de omstandigheden waarnaar deze weg leidt en zal leiden. Maar de HERE is nooit tevreden om alleen op het negatieve te wijzen. Hij vermaant het volk om op de goede weg te gaan én verbindt onmiddellijk er zijn heerlijke beloften aan.

Op drie manieren wordt het volk opgeroepen om aan het werk te gaan. Het moet de bergen die rondom Jeruzalem zijn ingaan en daar moet hout gekapt worden om met de herbouw van de tempel te kunnen beginnen. Waarschijnlijk waren er in de bouwvallen van de oude tempel nog genoeg stenen voor de herbouw en was dit hout nodig om steigers te bouwen en om die te gebruiken voor de verwijdering van puin.

Wij leren hieruit wat het doel van de HERE is met de straf over de zonde van deze mensen maar ook met vele beproevingen die Hij over ons beschikt. Die zijn niet alleen om ons te laten inzien dat we gezondigd hebben maar ook opdat wij hard zullen werken om de verhouding met God weer goed te maken. Dat is voor ons alleen mogelijk door berouwvol te pleiten op het werk dat Jezus Christus voor ons in volmaaktheid gedaan heeft. In Zijn kracht gaan wij dan aan het werk om tot eer van God onze roeping uit te leven. Dat moest het volk ook doen, met nauwgezetheid en vol ijver moest de tempelbouw aangepakt worden.

Waarom was de HERE er zo op gesteld op dat de tempel weer herbouwd moest worden? Het doel van de HERE was dat de zichtbare tempel de hoop bij het volk levend zou houden, de hoop op de komst van de Christus. Verder moesten zij onthouden dat God ook in de uiterlijke dingen op een geestelijke manier gediend moet worden. Er moet toch ook zichtbare ijver en liefdevolle zorg in de godsdienstbeoefening zijn. De offers werden elke dag geregeld op de tempelberg gebracht, toch waren die voor de HERE niet aanvaardbaar. Ze waren slechts een dode formaliteit zonder dat hart en ziel daarbij in brand stonden. Dat was duidelijk te zien in de veronachtzaming van het Goddelijke bevel om de tempel te herbouwen.

Om het trage volk tot gehoorzaamheid aan te sporen geeft de genadige Verbondsgod weer een belofte. De tempelbouw zal het volk weer aanvaardbaar voor God maken. Dan zal Hij zijn heerlijkheid weer openbaren, dit laat zien. Hij zal de vijanden laten zien- en-voelen dat Hij aan de kant van zijn volk is en in het herstel van land en volk duidelijk toont dat Hij de Almachtige is.

In die tijd kon er toch alleen verzoening van zondesschuld in de tempel ontvangen worden - vgl. 1 Kon. 8:31. in de tempel met de ark en zijn verzoendeksel ontving de HERE de berouwvolle gelovige in genade. Daar is God met al zijn reddende kracht aanwezig. Wanneer de tempel herbouwd zou zijn zou de HERE de aan Hem verschuldigde eer ontvangen en tevreden zijn. Hij zal Zichzelf verheerlijken door te tonen dat Hij de verbondsbeloften aan zijn gehoorzame gelovige zal vervullen, net zoals Hij de verbondsdreigementen in vervulling liet gaan(vgl. Lev. 26:14e, Deut. 28:15e.v.).

Haggai 1:9 - 11

De profeet moet in opdracht van de HERE weer het volk wijzen op de oorzaak van alle rampspoed die het volk beleefd had. Hij heeft in vs. 5-6 gewezen op de benarde economische omstandigheden- die zijn de weg waarop zij zich bevinden. In vs. 7-8 wordt gewezen op de goede weg die gevolgd moet worden en waarop een heel goede toekomst beleefd zal worden omdat dan in gehoorzaamheid aan God de tempel herbouwd zal worden. In vs. 9-11 wordt er weer op gewezen dat de problemen het gevolg zijn van de verwaarlozing van de roeping om de tempel te herbouwen – het volk ondervindt alle slechte dingen omdat ze verkozen hebben om de slechte weg te volgen. Omdat de mensen een grote oogst en dus voorspoed verwachtten, was de

teleurstelling heel groot. Wanneer iemand met heel weinig tevreden is kan hij met weinig toekomen. Maar zij die vol begeerte zijn, worden door hun armoede veel erger getroffen Zo was het nu met het volk. Zij wilden ne al de armoedige omstandigheden als ballingen in een vijandig land nu allereerst voor zichzelf zorgen. Er werd gedroomd van mooie en grote huizen toe het koren zo mooi opkwam en de druivenoogst zo belovend leekt. Groot was de ontnuchtering dat alles op een misoogst uitliep.

De ontnuchtering was zeker nog groter toen de oogst die ingezameld werd en zo mooi in de schuren en huizen opgeslagen werd, zelfs dáár minder werd. Deze verdwijning is niets anders dan het werk van God. Hoe dat gebeurde weten wij niet, mogelijk door ongedierte zoals muizen of doordat het bedorven geworden is zoals het manna dat te veel ingezameld werd (Ex. 16:20)- in elk geval heeft de HERE op zijn wonderlijke manier de zegen van het bezit in een vloek veranderd. De reden daarvoor was dat het volk heel hard voor zichzelf gewerkt had maar de zaak van de HERE links liet liggen. Het huis van de HERE ligt in puin terwijl iedereen keihard bezig is om al de jaren aan hun eigen huizen te werken of die zo lux mogelijk te plannen. Er wordt meer aan zichzelf gedacht dan aan God en zo wordt de HERE op de tweede plaats gezet.

Daarom stuurde de HERE de oordelen waarmee Hij bedreigd had. In Lev. 26:19 lezen we dat de HERE gezegd heeft dat Hij in het geval van verbondsbreuk het volk zal straffen: "Ik zal alles waarop u staat maakt, laten verdwijnen. Er zal geen druppel regen vallen: het zal zijn alsof de hemel van ijzer en die grond van brons is. U zult uw krachten tevergeefs inspannen: er zal geen oogst op uw land zijn, en uw bomen zullen geen vrucht dragen."

De profeet zegt tegen het volk precies hetzelfde in vs. 10 en 11 als Woord van de HERE. De droogte is zo erg dat er zelfs geen dauw kwam. Palestina is maar arm aan regen maar dan helpt de dauw gewoonlijk veel. Zelfs die kwam niet van de hemel. De HERE heeft de hemel gesloten en daardoor droogte gegeven die op zijn beurt weer een geweldige economische crisis als gevolg had. Er heerste eenvoudig een noodtoestand. Mens en dier en de hele natuur leden eronder. De mensen zijn alleen bekommerd over hun eigen gerief in eigen luxe huizen maar door hun egoïsme lijdt zelfs de hele natuur. Welke vrucht op hun hardnekkige weigering om hun roepingsplicht te doen! De grote kerkhervormer Calvijn zegt bij dit vers dat de mensen in onze tijd met oorlogen, hongersnood en epidemieën Gods Hand in alles moeten zien. Godvrezende leraars moeten er met wijsheid op wijzen, zodat zij in overeenstemming met de omstandigheden eraan herinneren, dat God door dit wat zij ervaren duidelijk bewijst, wat Hij in zijn Woord getuigd heeft. De hemel en de aarde geven ons dus een teken en bewijs van Gods vaderlijke liefde en zorg voor zijn kinderen. Maar wanneer er droogte en misoogsten zijn dan moeten wij daarin ook zien dat God ons beproeft en, wanneer het nodig is, ons straft.

Laat ons dan bij het licht van de Schrift onze eigen toestand beoordelen in en tijd van misoogsten en benauwende inflatie op geldelijk en geestelijk gebied. En laat ons dan bidden dat God ons berouw mag geven en de lust en kracht om onze heerlijke roeping als Zijn kinderen en rentmeesters uit te leven.

Haggai 1:12-15

Reactie op de preken die door de profeten en later door Christus en de apostelen gehouden zijn, lezen we vele keren in de Schrift. Dit gebeurt echter maar zelden onder de lidmaten van de Kerk (van die tijd – is het vandaag anders?) dat op zo'n scherpe ontdekkende preek een positieve reactie komt. De luisteraar heeft tijdens de preek niet rondgekeken en met tevredenheid opgemerkt dat de profeet-dominee aan hén' daarom lekker de 'waarheid' vertelde. Van de hoogste ambtsdragers af is de hand in eigen boezem gestoken. Welk wonder van het werk van de Heilige Geest. Juist door het gehoorzame voorbeeld van de leiders in 'kerk en politiek' wordt het volk óók gehoorzaam aan de geopenbaarde wil van God.

De profeet spreekt niet maar net over het volk maar nadrukkelijk over het 'héle overblijfsel van het volk' of 'állen die van het volk overgebleven zijn'. Het waren die mensen, noem hen maar deze lidmaten van de Oudtestamentische Kerk, die midden in de chaotische politieke en geestelijke ondergang van Israël-Juda, tóch getrouw bleven en ondanks alles tóch gelovig bleven bouwen op die onwankelbaarheid van Gods Woord. Zij vormen het ware volk van God, de ware Kerk waarvan wij in onze Nederlandse Geloofsbelijdenis in artikel 27 tot 29 zo wonderlijk belijdenis doen. Natuurlijk betekent het lidmaatschap van de ware Kerk nooit dat de lidmaten zonder zonde zijn. Wij zien dan juist dat de heilige profeet vlijmscherp op de zonden van de kerkleden gewezen heeft. Op dezelfde manier belijden wij in art.29 van onze Ned. Geloofsbelijdenis over de lidmaten : "nochtans wil dit niet zeggen dat er niet nog grote zwakheid in hen is, maar zij strijden er tegen door de Geest al de dagen van hun leven – dit doen zij door altijd weer hun toevlucht te nemen tot het bloed, de dood, het lijden en de gehoorzaamheid van de Here Jezus, in wie zij de vergeving van hun zonden hebben door het geloof in Hem. "

Uit het nadrukkelijk wijzen op het deel van het volk dat overgebleven is, is het duidelijk dat het geen blij geschiedenisfeit is dat voor een verandering naar een profeet geluisterd is. In de stem van de profeet werd de stem van de trouwe Verbondsgod gehoord omdat de luisteraars deel waren van het 'overblijfsel'. Dit 'overblijfsel' kan opgeroepen worden om gehoorzaam te zijn omdat zij de beloften bezitten die de HERE alleen aan zijn Kerk geeft.

De profeet legt bijzondere klem op zijn roeping door God omdat hij weet dat hij de persoonlijke vertegenwoordiger van zijn Zender is, net zoals de profeten die in het verleden optraden. Het blijft een wonder dat het God behaagt om onze geloofsgehoorzaamheid op de proef te stellen wanneer Hij mensen de taak geeft om Zijn Woord te brengen. Nu blijft het voor ons als mensen een vraag waarom wij eerder aan het verkondigde Woord gehoorzaam moeten zijn dan aan allerlei openbaringen. Van het vroegste begin van het christendom waren er altijd mensen die bij het geopenbaarde Woord ook nog eigen 'openbaringen' wilden voegen. Dit is helemaal geen kenmerk van onze eigen tijd, wij hóren er alleen meer van door de geweldige groei van de nieuwsdekking. Het geeft ons zoveel meer de taak om onze roeping als

profeet, priester en koning uit te leven. De wil van God is volledig in de Bijbel aan ons gegeven en ieder die er wil bijvoegen of ervan wegneemt of eraan verandert komt onder het oordeel van Openbaring 22:18 en 19! Onze taak is als gezalfden door de Heilige Geest om álles wat gebracht wordt als het Woord van God te toetsen aan het volledige Woord. De preek door de hooggeleerde professor A of door de beroemde 'geestvervulde evangelist' B of door de gewone dominee C en het gesprek over het geloof door vriend D – alles moet getoetst worden aan het Woord. Dat is en blijft de enige maatstaf.

Nu horen wij dikwijls bij mensen die een ander kerkelijk adres hebben over allerlei 'persoonlijke openbaringen' die wisselen over de keuze van een huwelijkspartner tot het besluit over de aankoop van een huis of een auto of één of andere onbenulligheid! Inderdaad is het volgens de Schrift om al onze noden en behoeften in onze gebeden aan God op te dragen (vgl. Fil.4:6) en om wijsheid van Hem af te bidden. Wanneer wij dat doen zal de HERE ons door zijn Geest de innerlijke rust en duidelijkheid geven om een bepaald besluit in gelovige verantwoordelijkheid te nemen of juist niet te nemen. Het is echter verkeerd om te denken dat God een speciale openbaring aan mij zal geven om één of ander dagelijks probleempje op te lossen. Dan wordt de heiligheid en hoogheid van de Almachtige al te gemakkelijk aangetast. Per slot van rekening is bij ons als mensen de wens heel dikwijls de vader van de gedachte. Hoe dikwijls gebeurt het niet dat mensen over een zaak bidden en dan zeggen dat God hen liet weten dat het in orde is om zo of zo te doen, ondertussen was het dan toch maar mooi zoals zij het graag wilden hebben – bewust of onbewust. Wanneer dingen dan volgens het gevoel niet zo lekker uitwerken, zitten zij met de probleemvraag of God dan een fout gemaakt heeft? God is te heilig om misbruikt te worden op de manier waarop de heidenen in de orakelgodsdiensten gekeken hebben die goddelijke boodschappen uit de ingewanden van een dier kenbaar gemaakt zouden worden. Kortom God openbaart van Zichzelf en Zijn wil zoveel in zijn Woord als nodig is voor onze zaligheid en Hij bestuurt ons leven volkomen volgens zijn wil en geeft ons de heerlijke verantwoordelijkheid om ons leven in te richten volgens zijn wil. In een tijd waarin de informele en gemakkelijke verhouding tussen mensen onder elkaar zo geprezen wordt, moeten wij onthouden dat onze God de onvergelykbare Almachtige Schepper en Onderhouder van hemel en aarde is. Wát ook al op diplomatiek gebied in de wereld gebeurt, het protocol wordt uiterst streng gehandhaafd, wij kunnen er gerust aan denken in onze verhouding met God. In vers 12 zien wij dit ook in de Kerk van die tijd. Zij hebben de HERE horen spreken door de mond van Haggai. Het kerkvolk was toen met ontzag vervuld voor de HERE. Ontzag is hier eigenlijk een te zwakke uitdrukking, letterlijk staat er dat het volk vervuld was met vrees voor de HERE. Het was dus een heilig ontzag, vrees gemengd met liefde die de dochter van het geloof is en het begin van de ware wijsheid. Het volk besepte dat de genadige verlossing uit de ballingschap hen nu geen vrijgeleide gaf om net te doen waarin zij zelf zin hadden. De aanvaarding van de Woordverkondiging door de profeet liet hen zien wat hun zonde was en bekering bewerkte. Het kerkvolk erkende dat Gods oordelen rechtvaardig waren en

beefde bij de gedachte dat Hij nog meer oordelen over hen zou laten losbarsten. De heiligheid van de HERE kwam door hen in het gedrang en er volde nu bekering. Uit deze reactie van het kerkvolk zien we weer de geweldige kracht van het Woord. De heerlijkheid van God straalde zo heerlijk uit zijn gepreekte Woord dat die een hele ommekeer in de gezindheid van een heel volk veroorzaakte.

Tot dusver beschreef Haggai zichzelf elke keer als profeet, hij moest toch het werk doen dat typisch als profetisch werk gezien werd, namelijk om vermanend op te treden. Al neemt dit niet weg dat wij voortdurend bij de profeten ook de verkondiging van Gods rijke beloften horen. Plotseling noemt Haggai zichzelf nu echter de 'bode' of 'boodschapper' van de HERE. Blijkbaar omdat hij nu een blijde boodschap mag brengen aan een kerkvolk dat door de Geest tot bekering gebracht is. Door de zondige nalatigheid van het volk leek het alsof God Zich aan het volk onttrokken had, alsof Hij de gemeenschap verbroken had. Het volk beseftte nu dat alle ellende niet anders dan een Goddelijk oordeel was en is nu bang voor deze God geworden. Juist in deze omstandigheden heeft de trouwe Verbondsgod zijn kinderen bemoedigd met de verzekering dat Hij 'bij hen is'. De HERE is niet hun Vijand maar hun Bondgenoot.

Hoe goed kent de HERE ons! Hij heeft ons dan gemaakt! Hij weet dat wij toch zo gemakkelijk moedeloos en moe worden wanneer we keer op keer alleen maar opdrachten zouden moeten horen en voortdurend vermaningen.

Het gaat met de opvoeding van onze kinderen toch maar net zo. Omdat onze hemelse Vader ons zo goed kent laat Hij door zijn geroepen boodschapper nu deze vreugdevolle vredesboodschap horen. Als God ons alleen zou oproepen om onze roepingstaak uit te voeren maar onze hoop met twijfel gemengd zou laten blijven dan kan er van ijver niet lang gesproken worden. Wij kunnen ons werk voor God niet doen als Hij ons niet ondersteunt en bekwaam maakt.

Zo is het ook niet genoeg als God één keer met ons gesproken heeft en wij een keer zijn Woord aangenomen hebben, maar dat Hij ons elke keer weer moet aansporen want zelfs de grootste geestdrift verflauwt wanneer die niet voortdurend aangespoord wordt (Calvijn).

Haggai trad als profeet en boodschapper van de HERE op en het wonderlijke is dat hij door de hoogste leiders zó in zijn ambt erkend werd. Het hoogste ambt in 'kerk en politiek' was veel hoger dan het ambt van profeet. Maar omdat Haggai door de HERE geroepen was hebben de hogepriester én die gouverneur zich onderworpen aan het ambt van de man die door God geroepen was. Wij leren hieruit dat er geen positie of waardigheid is die ons ontheft van volkomen onderwerping wanneer het Woord van God tot ons gericht wordt. Wij leren hieruit ook het geweldige belang van de ambten die de HERE in zijn Kerk ingesteld heeft. Wanneer de ouderling of diaken bij u op huisbezoek komt, komen zij als geroepen boodschappers van de HERE. Dan is het hoegenaamd niet ter zake of u van hem houdt of niet en of hij een lagere zgn. 'status' dan u zou bekleden – al wat telt is dat hij zijn Zender vertegenwoordigt en daarom de nodige eer en gehoorzaamheid moet ontvangen.

Wéér zien we dat het Woord leven wekt. Uit het Woord van de HERE scheidt het

kerkvolk moed en is er begeerte om aan het werk te gaan. De Heilige Geest heeft met en door het Woord gewerkt en de lust en moed gegeven om dit grote werk in geloofskracht en geloofsgehoorzaamheid aan te pakken. Het geheim hiervan ligt dus niet in het overtuigingsvermogen van de mens Haggai, maar in het werk van de Heilige Geest, Hij heeft gehoorzaamheid gegeven en zal volharding geven. Wanneer God ons overhaalt om Hem te dienen dan vormt Hij niet één of andere nieuwe ziel in ons, maar verandert Hij dat wat verkeerd was. Als God onze oren opent zouden wij nooit bereid zijn om te luisteren of Hem te gehoorzamen. Er zou geen sprake zijn van een wil om ons enigszins in te spannen en om te volharden als God ons niet de wil én de volharding zou geven.

Het kerkvolk heeft nu de tijd en de gelegenheid gevonden om met de zorgvuldige planning te beginnen. Het begin van de nieuwe herbouw is voor Haggai zo belangrijk dat hij de exacte datum voor ons opgeschreven heeft, ruim drie weken na de eerste preek was er een duidelijk zichtbare reactie.

Zó werkt de Geest vandaag nog in de harten van het volk van Jezus Christus gehoorzaamheid én volharding. Hij verzekert ons ook in deze angstige en spannende dagen dat de HERE onze God bij ons zal zijn zolang wij in trouwe roepingsvervulling volharden. Wat willen we meer hebben??

Haggai 2:1-4a

Ezra 3: 10 - 13

Onder ons volk is het al een gewoonte dat bij de ene of andere feestelijke gelegenheid een feestspreker optreedt. Op kerkelijke feestdagen is het dan uiteraard een predikant of nog 'beter' een theologische professor. Onder oud Israël was het op de kerkelijke feestdagen mogelijk in een mate ook het geval, maar in elk geval niet zoals bij ons, omdat alle aandacht toegespitst was op de offerceremonies zoals door de HERE ingesteld. Wat wij wel zien is dat de HERE juist op feestdagen zijn profeten opdracht geeft om een openbaring van de HERE te verkondigen. Op deze dagen waren er uiteraard de meeste mensen bereikbaar in en om de tempel.

Op de laatste dag van het Loofhuttenfeest gaf de HERE weer een opdracht aan Haggai. Op het tempelplein kon hij het volk en de leiders samen toespreken. Het was nu bijna 4 weken nadat de herbouw van de tempel weer begonnen was. De afgelopen week was er zeker niet gebouwd omdat de hele week het Loofhuttenfeest gevierd werd, dit feest aan het einde van de oogsttijd was gewoonlijk een heel vrolijk feest. Dit jaar was de stemming gelukkig niet zo gedrukt als de vorige jaren, al was de oogst even zwak als de vorige, wisten leiders en volk wat de oorzaak was en nu de heerlijke belofte van de HERE ontvangen, dat Hij bij hen zou zijn.

Toch was er nu weer een andere reden voor bedrukte feestvreugde. Vijftien jaar geleden was er tijdens de feestelijke fundering legging van de oude mannen die keihard huilden het op de typisch Oosterse manier van rouwbeklag, over de armoedigheid van het geplande gebouw. Zij hadden de oude Salomo-tempel nog in al zijn schitterpracht gekend en beseften dat deze pracht en praal niet weer mogelijk zou zijn. Maar op die feestdag werd hun geweeklaag overstemd door het feestelijke gejuich en zang door de schare. Als de oude mannen eerlijk geweest zouden zijn, dan was hun getreure niet helemaal getrouw aan de waarheid. In hun tijd waren de pracht en rijkdom van de tempel al heel veel minder dan in de tijd van koning Salomo. Verschillende keren moest van de tempelschatten aan vijanden gegeven worden en hoeveel schade was al door de vroegere vijanden aangericht! Wij zien in het optreden van de oude mensen ook iets van de typische houding van veel oude mensen dat de zgn. 'goede oude tijd' teveel geïdealiseerd wordt en de werkelijkheid een onwerkelijke kleur krijgt. Het ergste in het optreden van deze bejaarden bij de hoeksteenlegging was echter dat zij over uiterlijke dingen huilden en blind waren voor de feiten achter de ellende. De vernietiging van de tempel was het oordeel van God over hun zonden. Het was niet maar net een 'ongelukkige samenloop van politieke omstandigheden' – het was een Godsoordeel. Dit treuren van vijftien jaar geleden waren dus zondige tranen die voor niets gestort zijn.

Nu wordt er weer door de oude mannen gehuild en getreurd en wordt de feestvreugde deze keer wel gedempt. Gelukkig was de reden voor deze tranen nu wel Godwelgevallig. Ja, er werd weer gehuild over het verschil in pracht van de tempel die herbouwd wordt en de Salomo-tempel, maar de gezindheid van het hart was nu

anders. De afgelopen weken werd niet alleen gewerkt om de tempel te herbouwen, er is ook gewerkt aan de geloofskennis, het Woord van God werd weer aandachtig gelezen en verklaard. Tijdens de week van viering van het Loofhutfest is er behalve het brengen van de offers zeker ook door de priesters weer uit de Wet en de Profeten gelezen en onderricht en gepreekt. In deze dagen van hernieuwde ijver voor de herbouw van de tempel is er zeker met ijver gezocht naar de woorden die de profeten in die Naam van de HERE geprofeteerd hebben over de toekomst van de tempel. In Jesaja 33:20 en 21 is verkondigd: 'kijk naar Sion, de stad waar wij onze feesten vieren: uw eigen ogen zullen Jeruzalem zien, een veilige woonplaats waar uw tent niet verzet hoeft te worden, zijn tentpennen nooit uitgetrokken hoeven te worden, zijn touwen nooit meer breken. Daar zal de HERE voor ons de machtige God zijn, daar waar de stromen, de rivieren, breed zullen vloeien zonder dat de roeiboten van de vijand erop varen, de oorlogsschepen er voorbijkomen. En Ezechiël schildert een prachtige prent van de tempel en som zelfs zijn afmetingen. Het Kerkvolk wist nu dus weer wat de HERE beloofd had over zijn huis. Nu was het menselijk en logisch dat de oude mannen hun herinneringen plus de profetische beloften vergeleken met de werkelijkheid en de geplande herbouw.

Het Schriftuurlijke geloof is ook altijd een nuchter geloof. Geloof is geen lichtgekleurde bril die de harde werkelijkheid omtovert in een sprookjesparadijs met liefelijke zachte kleuren. Het geloof is geen verdovend middel dat ons in een roes laat komen zodat wij de ellende van het leven op deze aarde – dat onder Gods vloek ligt! – niet zouden voelen. Juist door de verlichting van de Heilige Geest ziet de gelovige alles in het goede perspectief en treurt hij over alles van de schepping die zucht en steunt door de zondeval. De oude mannen beseften nu dat de tempel zoals die gepland was maar een schuurtje zou zijn in vergelijking met de oude tempel. Dit was de waarheid en die moet ook in de Kerk gezegd kunnen worden. Het verdriet was dus een verdriet over het tekort aan eer die aan God toekomt en verdriet over de profetieën die blijkbaar (nog) niet in vervulling gingen.

Maar het tragische is dat Satan ons altijd juist aanvalt wanneer wij op ons zwakste zijn. Vooral wanneer wij geestelijk op een dieptepunt zijn en dan ook dor verdriet verward zijn. Dat gebeurt vandaag met ons die de vervulling van de grote belofte van de komst van de Messias mogen kennen, hoeveel makkelijker kon Satan een greep krijgen op het verdriet van het Kerkvolk in de tijd van Haggai! De leiders en volk zijn nauwelijks met het geweldig moeilijke werk onder uiterst moeilijke toestanden begonnen of Satan kwam met zijn oeroude list om twijfel te zaaien en dat door verdraaiing van het Woord van God. De mensenmoordenaar van den beginne liet de vraag opkomen of het werk dat begonnen was ooit de zegen van God kan dragen? Die zichtbare feiten wezen toen helemaal op het tegenovergestelde! Ze wilden een tempel voor God bouwen maar het oude schuurtje kan toch geen tempel genoemd worden. Hij is toch helemaal niet zoals de heilige profeten vol blijdschap beschreven hebben. De profeten hebben dan met blijde bewogenheid gezegd dat de herbouwde tempel veel mooier zal zijn dan de oude tempel. Maar nu word een schuurtje gebouwd en het is dan toch duidelijk

genoeg in het licht van het Woord een morsen van energie en geld! De Satan probeerde de mensen wijs te maken dat dit werk nu niet onder leiding van God gedaan werd en dus veel liever gestaakt moest worden. Want ons werk wordt niet door God goedgekeurd als het niet op zijn Woord gegrond is. Men kan zomaar met het blote oog zien dat de geplande tempel hemelsbreed verschilt van die welke God beloofd heeft.

Uit deze aanval van Satan is het duidelijk dat Haggai niet zonder reden geroepen is om het Kerkvolk uit zijn verdoving wakker te schudden. Wijzelf zien hierin ook hoe noodzakelijk het is dat wij ook voortdurend opgewekt moeten worden, want Satan vindt makkelijk genoeg duizenden hindernissen om ons van de goede koers te laten afwijken als God ons niet keer op keer laat aansporen om in het Schriftuurlijke geloof te volharden. In slechts enkele weken tijd is het enthousiasme al weer teniet gegaan en zou het werk gestaakt worden als Haggai niet weer gestuurd was om allen in de Naam van de HERE aan te sporen.

Deze keer was het niet de roeping van de profeet om te vermanen, maar om te bemoedigen. Want de reden voor de dreigende staking was nu niet de gruwelijke ondankbaarheid van het verleden, maar die werd nu veroorzaakt door een oprecht gevoel van liefde voor de HERE en de wens om zijn heilige Naam groot te maken. Wij zien hier ook weer hoe slinks en uitgeslapen Satan nog altijd is. Hij probeert ons niet alleen openlijk van de dienst aan God af te leiden, maar ook en vooral op een stiekeme slinkse wijze. De Satan heeft een leerschool van duizenden en duizenden jaren achter de rug – niemand weet hoeveel jaren voor de schepping Satan al afvallig geworden is – en er was nog nooit een macht die met zo onmenselijk veel ijver en leergierigheid uit zijn verleidingsmislukkingen probeerde te leren. Wij moeten altijd op onze hoede zijn voor Satans schijnbaar ware argumenten en altijd om de wijsheid en kracht van die Heilige Geest bidden. Hoe groot onze begeerte ook is om gelovig met God door het leven te gaan, we moeten altijd wakker zijn om niet door Satans verleidelijke praatjes verleid te worden. Door de eeuwen zien we dat mensen zich van de Kerk afscheiden omdat ze van de Kerk de grootste volmaaktheid eisen. Ze gaan tekeer tegen gebreken die eenvoudig door ons verdragen moeten worden omdat ze in deze bedeling niet verbeterd kunnen worden. Onder het voorwendsel van ijver breken en verscheuren en vervloeken zij de Kerk die het lichaam van Christus is. Zij willen een nieuwe wereld vormen waarin de Kerk volmaakt moet zijn en beroepen zich op allerlei teksten die uit het Godgegeven verband gerukt zijn. Net zoals zij door een overdreven ijver aangejaagd worden om van God af te vallen en de eenheid van die ware Kerk te verbreken, zo verachten veel mensen de Kerk ook. Want de Kerk is dan niet glanzend in pracht en macht en grootheid. Ze verachten de Kerk en denken dat God er niet woont, omdat wij maar eenvoudige en onaanzienlijke mensjes zijn die niet serieus genomen hoeven te worden.

Laat ons nu maar eerlijk zijn door te erkennen dat er een schijn van waarheid in is. Deze mensen willen hebben dat God zo bewonderd moet worden dat allen voor Hem beven of dat geweldige schatten verzameld worden zodat kostbare offers gebracht kunnen worden o.a. in de vorm van reusachtige gebouwen of tempels. Barmhartigheid

tegenover de naaste en vooral tegenover de zgn. 'historische kerken' is echter nauwelijks te bespeuren.

De beste manier om op onze hoede te zijn, is om voorzichtig te letten op wat God beveelt en om zo op zijn belofte te steunen dat we ons door niets van ons gelovige werk laten trekken. Ook al gebeurt het dat de vervulling van Gods beloften niet onmiddellijk met onze smaak en verlangens overeenstemt. Het is juist met opzet dat God ons in spanning houdt om zo ons geloof te beproeven en sterker te laten groeien. Als Hij dus in het kerkelijke leven en in ons eigen leven nog niet zijn belofte vervuld heeft, ondanks dat Hij dat beloofd heeft, laten wij dan tevreden zijn dat we weten dat Hij ons nooit zonder reden beproeft zolang wij gehoorzaam zijn aan Gods geopenbaarde bevel. De hoogste wijsheid is om vertrouwend, het Woord van God te gehoorzamen. Dan zullen we er ook aan werken om de hoop levend in onze levens te laten zijn, en dat wij geduldig Gods tijd zullen afwachten voor de vervulling van zijn beloften.

Haggai 2:4b-6

Als er in onze levens iets is wat snel komt maar nog sneller als mist voor de zon verdwijnt, dan is dat geen geld maar enthousiasme. Door de kerkgeschiedenis zien we dat schrikwekkend duidelijk. We zien het keer op keer tijdens de woestijnreis van het volk van God, het valt ons zelf zó op dat we van de ondankbaarheid van het volk spreken – toch zou het nogal ontvullend zijn als wij onze eigen gezindheid en de van het kerkvolk van vandaag er eerlijk mee vergelijken. Natuurlijk is dat niet alleen in de kerk het geval. In het hele leven is er gemakkelijk een enthousiasme als een nieuwe zaak aangepakt wordt maar na verloop van tijd kwijnen belangstelling en ijver bij de meeste mensen, en op het einde moet het handjevol oude bekenden alles maar weer doen, geteisterd, aangevuurd door de kritiek van zuurpruimen die geriefelijk aan de zijlijn zitten en kermen.

Iets daarvan zien we ook in onze tekstverzen. Vol enthousiasme en moed werd aan het werk begonnen om de tempel te herbouwen, maar er werd nauwelijks drie weken gewekt of er dreigde een werkstaking. De reden daarvoor was echter het listige ondermijnende gekonkel van Satan met de beloften van God. De duivel liet de bouwers denken en aanvaarden dat God dit oud schuurtje met de naam van 'tempel' niet wilde hebben, ze kunnen beter ophouden met het werk. De Satan heeft als zijn tijd juist het Loofhuttenfeest gekozen. Nu was het hele volk bijeen voor maar acht dagen en kon tijdens de feestvieringen en het gevraagd naar elkaars welstand gevraagd worden en de afgelopen oogsten besproken worden. In het licht van wat de profeet al gezegd had, was de stemming zeker niet zo feestelijk als bij het Loofhuttenfeest nodig was.

De oogsten waren nu al jarenlang treurig en de offers die tijdens dit blijste van alle feesten gebracht moesten worden lieten de armoede nog sterker voelen. De HERE had bevolen dat over de zeven dagen van het feest 7 bokken als zondoffers gebracht moesten worden en 70 runderen, 14 rammen en 98 (7x7x2) schapen als brandoffers. Grote getallen waarbij de gewone dagelijkse offers ook nog gebracht moesten worden. Opvallend is het getal 7 dat als verbondsgetal wees op de trouw van de Verbondsgod.

Het Loofhuttenfeest was het feest dat de HERE ingesteld had op de blijde dag toen het volk de bevrijding uit de slavernij van Egypte bij de Horeb kon vieren. Het was dus een vrijheidsfeest en een oogstfeest. De HERE die zijn volk uit Egypte verlost hat, is nog altijd Dezelfde God van macht en Hij blijft trouw aan zijn Woord. Het feest laat de mensen terugdenken aan de grote daden van de HERE maar het verleden kan nooit losgemaakt worden van het heden. Vandaag kan God nog helpen en redden net als eeuwen geleden. Het treurende volk moet het horen maar wij moeten het vandaag ook weten en geloven.

De profeet laat het volk horen dat de HERE zegt dat zij allen zonder uitzondering moeten werken en bij de herhaalde opdracht komt weer de herhaalde belofte: "Ik ben bij u" zegt de HERE van de legerscharen! De Almachtige Heerser is aan hun kant.

Meer nog: Hij is begerig en bereid om in deze nederige herbouwde tempel te wonen. Hij zal er niet alleen in wonen, maar er ook zijn heerlijkheid zichtbaar laten worden.

Wanneer God zegt dat Hij bij ons is, dan weten wij dat wij voor niets in de wereld bang hoeven te zijn en ook voor niets uit de onderwereld van Satan. De heerlijke belofte van "Ik ben bij u" is de grondregel van het verbond van genade, dat God getoond heeft in de tekens van de tabernakel en de tempel. Later konden wij die zien in het sturen van zijn lieve Zoon met de Naam Immanuël die betekent "God met ons". Voor het volk en wij vandaag is het ook te zien in de leiding van de HERE Here met zijn volk. Juist daarom moest Haggai ook op deze feestdag profeteren. Er is feestgevierd over het werkelijke feit van de leiding van en door de HERE met zijn volk in de uittocht uit Egypte en de doortocht door de woestijn en de intocht in het beloofde land. "Ik ben bij u" – elke Judeër kon dit beamen over het verleden, maar het moet ook blijde werkelijkheid zijn in het leven in de Kerk-van-vandaag!

Al is er in de tijd van Haggai al bijna duizend jaar verlopen vanaf de sluiting van het verbond, al zijn de geslachten gekomen en gegaan, het verbond dat de HERE gesloten heeft is onveranderd gebleven. Elke generatie hoorde de Aäronitische zegen en ontving (Num. 6:22), de zegen die nu weer twee keer dagelijks in deze herbouwde tempel uitgesproken zou worden. De zegen die het gelovige volk zou verzekeren van Gods genade, zegen, bescherming en vrede. Zijn Geest zou altijd bij hen blijven, de Geest die de HERE op Mozes uitgestort had (Num. 11:17), op zijn zeventig helpers (Num. 11:25), op Jozua (Num. 27:18), op Saul (1 Sam.10:6,10), op David (1 Sam.16:13)! Letterlijk staat er dat de Geest onbeweeglijk in hun midden zal staan. Dit laat ons onze rijkdom nog sterker beseffen, want in de Nieuwtestamentische tijd woont de Geest in de harten van de gelovigen! Door zijn Geest heeft de HERE in de harten van de leiders van het Kerkvolk gewerkt en hen geleid om de Kerk te leiden. Net zo zal de Geest ook nu werken en het nodige inzicht, kracht en volharding en bezieling voor de tempelbouw geven. Zo is het dus in eerste en laatste instantie de Geest die alles tot stand laat komen (vgl. Zach.4:6).

Wij leren hieruit voor onze bepaalde omstandigheden dat de bevelen die de HERE ons geeft, door ons gehoorzaamd en gedaan kunnen worden omdat Hij ons door zijn Geest de nodige kracht geeft. Wij kunnen sterk zijn juist en alleen omdat Hij ons sterk maakt. Daarom is het tot vandaag toe zonde om overmoedig of moedeloos te zijn, omdat de overwinning alleen van God komt. Hij zal ons leiden als we ons door Hem laten leiden.

De HERE heeft zijn verbondsbelofte gegeven en die blijft van kracht door alle eeuwen heen: "De HEER die van geen wankelen weet, zal nimmer zijn verbond vergeten; al zijn beloften blijven van kracht tot in het duizendste geslacht. Verbond met Abraham, zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind". Wanneer de profeet dus op het oude verbond wijst, brengt hij het volk terug naar de bron zelf. Want de beloften die voortdurend weer komen zijn als rivieren die uit de oorspronkelijke bron van het genadeverbond vloeien (Calvijn). Het volk moet met gelovige ogen naar het verbond kijken en zal dan beseffen dat God hen in vrede teruggebracht heeft om zijn Kerk te herstellen. Want er is voor

het volk eigenlijk maar één keuze: of het verbond zijn net lege woorden en God dus onbetrouwbaar, of het werk moet blijmoedig aangepakt worden, blij en moedig!

De HERE geeft nog een reden waarom vol moed met de herbouw verder gegaan kan worden. Hijzelf zal ook zorgen voor de uiterlijke heerlijkheid van zijn huis. Hij zal dat doen op een ongekennde manier en de volken van de wereld ervoor inspannen. Hemel, aarde, zee en land zal Hij laten beven zodat de wereldvolken zo in opschudding gebracht zullen worden dat ze allerlei kostbaarheden in de tempel zullen brengen.

Voordat we stilstaan bij de vragen die deze profetie oproept, moeten we eerst kijken naar de betekenis van dit machtige optreden van de Almachtige. Wat de hoofdzaak betreft: de profeet wilde de gelovigen bemoedigen dat zij niet moesten denken dat God niet meer de macht zou hebben omdat Hij nog niet vervuld had wat zij verwachtten. Zij moesten juist niet in het licht van dat wat nu gezien werd de beloften beoordelen. De vromen moesten liever denken aan het herstel van de Kerk dan om verslagen te zijn over de eenvoud van de tempel.

Wij lezen op verschillende plaatsen in de Schrift dat wanneer de HERE ten gunste van zijn volk ingrijpt, dan beven aarde en hemel (Richt. 5:4, 2 Sam..22:8). De openbaring van de HERE op de berg Sinai was ook vergezeld van deze tekens (Ex.19, Ps. 68 vgl. Ps. 46,48 e.a. Sion-psalmen). Deze verschijnselen in de kosmos worden dikwijls gekoppeld aan de strijd van de HERE en hebben gewoonlijk een militair-politieke achtergrond (Jes.13:13; 24:18; Ezech. 38:19; Joël 4:15). We moeten hier dus denken aan het ingrijpen door God met werkelijk militaire gebeurtenissen en kosmische verschijnselen. Dit alles zal de volken hun schatten naar de tempel laten sturen. Hoe armoedig het begin ook al mag lijken, de schatten zullen de heerlijkheid van de tempel groot maken.

Nu komt de vraag, die niet alleen door Schriftcritici gesteld wordt maar toch ook onze vraag mag zijn, had Haggai gelijk? Natuurlijk is de vraag op zichzelf al onmiddellijk verkeerd gesteld. Het is toch niet Haggai die uit zichzelf praat, het is de door God geroepen profeet die het Woord van God brengt. Nu zullen wij er niet eerst aan denken om te vragen of God wel gelijk had? Wij zullen eerder proberen na te gaan of wij kunnen zien of deze profetie al in vervulling gegaan is of nog niet? In dit betrokken geval is het niet makkelijker dan in andere gevallen behalve dat de tempel niet meer bestaat en de profetie dus al vervuld moet zijn. In alle profetie kunnen we alleen zekerheid ontvangen als feiten over de vervulling duidelijk uit de Schrift zelf blijken. In vs. 8 wordt over de schatten van de wereldvolken verder gesproken, daarom kunnen wij ons nu eerst bepalen bij de volken die wakker geschud worden. Uit m.n. de geschiedenis weten we dat in de vijf eeuwen die aan de komst van Christus voorafgingen, er een geweldige onrust in de wereld was. Het was een tijd die gekenmerkt werd door oorlogen en revoluties. In het jaar 501 v.Chr. kwamen de Ionische Grieken in opstand tegen koning Darius wat het begin van het einde van het Perzische rijk was. Alexander de Grote overwon de Perzen in 331 v.Chr. Na zijn dood en de achteruitgang van Griekeland werd Rome op het einde de onbetwiste wereldheerser. Al deze gebeurtenissen lieten de volken beven en zo werd het doel van

God gediend. Dit was alles bedoeld om de 'voleinding van de tijd' te laten komen. De weg werd daardoor recht gemaakt voor de komst van de Messias en zijn koninkrijk, dat zou in Jeruzalem beginnen en zich over de hele aarde verspreiden.

De adembenemende overwinningen door één van de grootste krijgslieden van alle tijden heeft van Alexander, als een instrument in Gods hand, de wegbereider voor de christelijke zending gemaakt. Door hem hebben de Griekse cultuur en taal over de hele bekende wereld burgerrecht verkregen. Daarboven heeft de veelgeprezen Griekse wijsbegeerte de geweldige zielennoed getoond wat er in de wereld bestond. De beroemdste wijsgeren en geleerden konden geen werkelijke antwoorden op de grote levensraadselen geven. De hele wereld moest weer als gevolg van zijn onophoudelijke oorlogen een heel goed wegstelsel opbouwen waardoor het leger snel ergens kon komen maar het christelijke geloof kon op deze manier ook heel gemakkelijk verspreid worden. Verder bood het Romeinse Rijk met het streven naar een wereldwijd vredesrijk de nodige gelegenheid gebied voor Paulus' zendingsreizen. Zo zien we ook in de geschiedenis van de wereld dat God alles in zijn handen vast heeft. Zou dat vandaag enigszins anders zijn?

Haggai 2:6-9

De Here onze God laat ons in een bijzondere tijd leven. In deze eeuw zijn er in vele opzichten meer dingen veranderd dan in al de voorafgaande eeuwen van de menselijke geschiedenis. Natuurlijk is dat geweldig verwarrend en verstommend. Een van de gevolgen lijkt alsof het verleden nu als de 'goede oude tijd' een stralenkransje krijgt en grotendeels geïdealiseerd wordt. Maar deze houding is al zo oud als de mensheid zelf. Het goede perspectief op het verleden wordt ongelofelijk snel verloren, de moeite en ellende worden vergeten en alleen het optimistisch ingekleurde zgn. 'goede' van het verleden wordt onthouden en opgehemeld. Wij zien dit dikwijls ook in de Bijbel want het Woord van God vertelt ons de waarheid, ook over het zondige optreden van mensen. Lees alleen maar de reactie van het volk van God, het volk Israël toe het een beetje zwaar kreeg in de woestijn. Het was nauwelijks uit de afgrijselijke slavernij van Egypte verlost en dus ook van de moord op hun zoontjes, hun eigen kinderen, maar toen het leven geen grote vakantie meer leek, toen kwam de opstand! Toen werd Mozes en in hem God met verwijten overladen en werd terugverlangd naar de 'vleespotten van Egypte', ja, vleespotten maar ondertussen werd hun eigen vlees met sam bokken uit elkaar gescheurd en het vlees van hun verbondskinderen aan de roofvissen van de Nijl gevoerd. Precies dezelfde verwrongen ideeën over onze eigen geschiedenis horen we in onze eigen tijd. Het verleden wordt verheerlijkt, maar de afgrijselijke ellende van onze geschiedenis wordt gerieflijk verbloemd en onbeschaamd verdraaid om een populaire mening proberen te handhaven of ingang te laten krijgen. Als u de geschiedenis leest, dan kunt u onze God mogelijk niet genoeg danken voor zijn goedheid dat Hij u in deze tijd laat leven. Natuurlijk neemt het in geen opzicht er iets van weg dat wij in een heel spannende en heerlijk uitdagende tijd mogen leven en werken. Het is wonderlijk dat wij grote taken van de Here ontvangen in een tijd waarin zo veel mensen geen licht en geen levenstaak meer zien. Eén van de gevolgen van de moedeloosheid van miljoenen is dat gelovigen wereldwijd nu met andere ogen naar de Schrift kijken. Jammer genoeg met hun eigen slimme Westerse ogen. Ze willen nu uitwerken wat Gods plan verder met de wereld is. De oplossing voor deze vraag zoeken zij dan in de Schrift en vooral in de profetieën. Jammer genoeg maken ze met de beste gelovige bedoelingen van de Bijbel nu een kruiswoordpuzzelboek. De schaar van het menselijke zondige verstand wordt nu gebruikt om uit allerlei profetieën die stukjes uit te knippen die mooi in hun gedachtegang passen. Dan wordt alles mooi in een volgorde – volgens – eigen – smaak aan elkaar geplakt en ziedaar: Het plan van God met de wereld! Compleet met datums en plaatsen voor de volgende wereldoorlogen en de ondergang van deze zondige wereld!

Het is eigenlijk verstommend hoe gelovige mensen dit kunnen aanvaarden. Toch is het geen wonder als gekeken wordt naar dat wat zo lang al in zo veel kerken toegelaten is om als Woordverkondiging uitgebazuind te worden. Het grote gevaar voor de Kerk over de wereld is dat op de klank van de losse en uit hun verband gerukte

Bijbelteksten het Woord zogenaamd verkondigd is.

Wij mogen de Schrift nooit anders dan in het verband van de hele Schrift verklaren en toepassen. Dat is ook werken, hard werken. In ons tekstgedeelte hebben we nu een probleempje. Wij verstaan niet goed en precies wat de profeet bedoelt met 'zó zegt de Here de Almachtige: nog een keer, binnenkort, zal Ik hemel en aarde, zee en land laten beven..'. maar nu heeft de schrijver van de brief aan de Hebreëen (12:26) deze woorden aangehaald. Daaruit blijkt het dat de profeet op het optreden van de HERE bij Sinai wijst en dat het beven van de hemel ook voor ons nog in de toekomst ligt namelijk op de Dag van de Wederkomst. Maar toch kunnen Haggai's woorden breder gezien worden, zodat het ook de terugkeer uit de ballingschap en alle beroering die ermee gepaard gaat kan insluiten. Daarboven sluit het ook het wereldgebeuren van de volgende vijf eeuwen in, tot en met de komst van de Messias. Wij hoeven dus niet profetische uitspraken streng te beperken tot een bepaalde tijd, mits dat uit de God gegeven verband genoeg reden geeft.

Omdat het Oude Testament in Hebreeuws geschreven is, is het logisch dat er soms een vertaalprobleempje opduikt dat ons een keuze voor vertaling laat. Gelukkig is het nooit iets wat enigszins iets aan onze zaligheid kan doen, maar het is soms heel interessant. Hier hebben we zo'n enkel geval. In onze Afrikaanse vertalingen lezen we dat de schatten van al de naties naar de tempel gebracht zullen worden. De vraag is echter of het woord dat in Hebreeuws gebruikt wordt goed vertaald is met het woord 'schatten'. Dit woord betekent letterlijk de 'wens' of 'begeerte' van alle naties. In de oude vertalingen is het woord 'wens' dan met een hoofdletter geschreven om naar Christus te wijzen, dit is echter niet correct omdat het taalkundig niet mogelijk is en ook niet in het verband past. Maar er is taalkundig genoeg voor te zeggen dat het woord 'wens' hier betekent de uitverkorenen uit al de naties.

Laat ons nu eerst kijken wat de twee mogelijkheden dan aan de verklaring van de tekst doen. Wanneer we de betekenis die in onze Afrikaanse vertaling staat handhaven, dan zullen alle volken hun schatten naar de tempel brengen door het werk van de Geest. Schatten dan in de heel ruime betekenis van 'alles wat waardevol is' zoals schatten aan rijkdom én eerbewijzen. Dit sluit mooi aan bij de uitspraak van de HERE Dat al het zilver en goud aan Hem behoort. Wij zullen ook in het volgende vers zien dat de tempels in die tijd ook dienst deden als een soort bank waar geld en kostbaarheden veilig bewaar werden. Uit het apocriefe 'Bijbel'-boek Makkabeeën blijkt dat de tempel in Jeruzalem ook als deposito nemende instelling gebruikt werd.

Alle profetieën hebben echter ook een geestelijke betekenis en daarvan komt hier nu niet zo veel terecht. Juist in de andere vertaling komt dit heel sterk tot zijn recht: 'en de uitverkorenen uit alle naties zullen komen'. Wij weten dat er in de eeuwen na Haggai veel heidenen waren die bij de Oudtestamentische Kerk aangesloten waren als proselieten'. De HERE heeft van eeuwigheid af mensen uitverkoren (Rom. 8:29; Kol. 3:12; 1 Tess. 1:4; 1 Pet. 1:2 en 5:13). De tekst vervolgt toch met 'en Ik zal dit huis vullen met heerlijkheid'. De zinsbouw legt sterke nadruk op het gevolg van de bekering van de heidenen die de heerlijkheid van de HERE vergroot. Er zijn onder het volk nu

velen die wanhopen over de heerlijkheid van een tempel die meer op een schuurtje lijkt, maar de HERE zal zorgen dat de heerlijkheid van de oude tempel van Salomo overschaduwd zal worden door deze eenvoudige tempel.

In het Oude Testament was Gods tempel gebouwd van kostbare maar dode dingen als steen en hout en goud. In de Nieuwtestamentische tijd wordt de tempel gebouwd uit levende stenen, die wonderlijk samengevoegd worden door het werk van de Heilige Geest om Gods gemeente te vormen (vgl. Efez. 1:19-22; 1 Pet. 2:4-8). Onder het oude verbond was Gods woonplaats beperkt tot één natie, het volk Israël. In het nieuwe verbond sluit het in alle naties en talen en kleuren (vgl. Openb. 14:6; Math. 28:19; Mark. 16:15; Hand. 1:8) In het Oude Testament bestond het volk dat God uitverkoren had als zijn kostbare schat (Ex. 19:5,6; Amos 3:2) en in wier midden Hij wilde wonen (Ex. 25:8, 29:45) uit gelovigen en ongelovigen (Ps. 95:7-11; 1 Kor. 10:1-5.) de heerlijkheid van de Nieuwtestamentische tempel of Kerk van God is dat het een heilige Kerk is wiens leden gewassen en geheiligd en gerechtvaardigd zijn in de Naam van de Here, Jezus Christus en door het werk van de Heilige Geest (1 Kor. 6:11) de Kerk is een gemeenschap van de heiligen. Natuurlijk zijn er ook huichelaars bij, maar zij zijn niet werkelijk deel van de Kerk.

Ander aspect van de grotere heerlijkheid is de vrijheid die de gelovigen van de nieuwe bedeling ontvangen hebben. Wij zijn niet meer gebonden aan allerlei wetten die nog wezen naar de vervulling van de wet door Christus (vgl. Kol. 2:16 e.v., Gal. 4:1 e.v.). Wij zijn een koninklijk priesterschap geworden en hebben volwassenheid bereikt (vgl. Ex. 28, Deut. 17:8-15, 1 Pet. 2:9, Heb. 7-10, Openb. 1:6, 5:10). Werkelijk een heerlijke en stralende Kerk (Efez. 5:25-27, 1:11-20, 2:4-10) die zijn volle heerlijkheid zal ontvangen in de wereld die bezig is om te komen, om dan als Kerk van de Overwinning heilig te zijn zonder enig gebrek (Openb. 20 en 21).

Wanneer de HERE dus zegt dat alle zilver en goud aan Hem als de Almachtige behoort, dan wil Hij daarmee zeggen dat het niet aan gebrek te wijten is dat de tempel nu pas herbouwd wordt en dan nog zo eenvoudig. De bedoeling van de HERE was ook dat de Joden niet door verblindende pracht en praal van de tempel zouden vergeten om de komst van Christus verlangend te blijven verwachten. Wij moeten hier dus de werkelijke én de geestelijke betekenis van deze woorden handhaven. De volken zullen hun aardse schatten naar de tempel brengen om daar in veilige bewaring gehouden te worden, want de God van Israël heeft getoond dat Hij Almachtig is. Het eerste bewijs van Gods beschikking over al de rijkdommen zien we al in de schatten die door de wereldheersers gestuurd zijn (Ezra 1:2-11 6:1-12). De andere betekenis is al de geestelijke schatten die met de komst van Christus en zijn voldoeningswerk aan de Kerk gegeven zijn. Christus was natuurlijk Zelf ook vele keren in de tempel met Zijn Goddelijke heerlijkheid, maar dit was tóén de door Herodés herbouwde tempel waardoor bitter weinig van de tempel van Zerubbabel meer overgebleven was.

De HERE de Almachtige belooft dat Hij vrede zal geven 'op deze plaats'. Gods vrede is vooral de vrede in hart en geweten die aan ons door de Vrededorst (Jes. 9^o6) bewerkt is. Al aan de Oudtestamentische gelovige is deze vrede gegeven, hoe rijk o.a.

in de Aäronitische zegen (Num. 6:24-26) die door de priester tijdens het dagelijkse morgen- en avonddoffer uitgesproken werd.

Vrede waarover Jesaja kon jubelen, vrede gepaard met voorspoed (26:3), 'U regeert voor ons' (26:12). En hoe heeft Jesaja ook over de Messias geprofeteerd: de straf die voor ons vrede moest brengen was op Hem, door zijn wonden is er voor ons genezing gekomen' (53:5). Zo een duurzame vrede dat Jesaja schrijft 'Bergen kunnen wijken, heuvels kunnen wankelen, maar Mijn liefde voor u zal nooit verdwijnen, mijn vredeverbond met u zal nooit wankelen, zegt de HERE, die u liefheeft.... Al uw inwoners zullen leerlingen van de HERE zijn, en zij zullen altijd vrede genieten' (54:10,13). De profeet Micha profeteert ook over Hem die in Betlehem-Efratha geboren zal worden als De Ene die vrede zal brengen (5:4).

Deze vrede heeft Christus voor ons bewerkt en verdiend als vrucht voor zijn lijden en bittere dood. Zelf heeft Hij gezegd: "vrede laat Ik u; mijn vrede geef Ik u. De vrede die Ik u geef, is niet het soort dat de wereld geeft" (Joh. 14:27). Hij die gezegd heeft dat wij in Hem vrede kunnen vinden (Joh. 17:33), Hij die als Opgestane Verlosser elke keer groette met 'Vrede voor u!'.

Paulus jubelt er ook over; 'God heeft ons dan nu vrijgesproken omdat wij geloven. Daarom is er nu vrede tussen ons en God door onze Here Jezus Christus. Door Hem hebben wij in het geloof ook de vrije toegang verkregen tot deze genade waarin wij nu vaststaan. En wij verheugen ons ook in de hoop op de heerlijkheid die God voor ons bestemd heeft' (Rom. 5:1,2). Aan de Efeziërs schrijft hij: 'Christus is onze vrede. Hij heeft Joden en niet-Joden één gemaakt. Door zijn lichaam te geven heeft Hij de vijandschap afgebroken die vroeger als een muur scheiding maakte...door vrede te maken, heeft Hij in Zichzelf de twee, Joden en niet-Joden, tot een nieuwe mensheid verenigd. Door zijn dood aan het kruis heeft Hij een einde gemaakt aan de vijandschap en de twee met God verzoend en tot één lichaam verenigd. Toen Hij gekomen was, heeft Hij de goede boodschap van vrede gebracht vrede voor u die ver van God was, vrede ook voor hen die nabij waren. Door Hem hebben wij allen, Joden en niet-Joden, door de Geest vrije toegang tot de Vader (Efez. 2:13-18).'

De Almachtige en getrouwe Verbondsgod heeft al door Haggai deze heerlijke vrede verkondigd en gewaarborgd. De hoorders keken toen nog verlangend naar voren, maar wij mogen dankbaar terugzien naar het lege kruis – alles IS volbracht, God heeft zijn Woord gehouden.

Deze Vredevorst is voor ons al gekomen om de waarachtige vrede voor ons te verdienen op Golgotha. Een vrede die alle verstand te boven gaat (Fil. 4:7).

De HERE heeft gezegd dat Hij nog één keer, binnenkort' alles zal laten beven. Dat wijst ook naar voren naar de Dag waarop de Christus weer zal komen. Dan komt het waarachtige volmaakte vrederijk. Ook in deze oude en onbekende profetieën vinden we troost want wij mogen zien en weten dat de hele geschiedenis gaat over de vooruitgang van Christus met zijn Kerk.